

TLAČOVÁ SPRÁVA

Košice, 16. september 2013

Slávnostné otvorenie novej budovy Sokrates Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Rakúskej knižnice na Moyzesovej ulici

Dnes predpoludním sa uskutočnilo slávnostné otvorenie novej budovy Sokrates Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach v areáli na Moyzesovej ulici č. 9. Nové priestory budú slúžiť najmä študentom a učiteľom troch katedier Filozofickej fakulty, ktoré dosiaľ pôsobili v provizórnych prenajatých priestoroch. Tým sa výrazne skvalitnia podmienky práce pedagógov i samotný výučbový proces. Súčasťou moderného objektu sú učebne, posluchárne, katedrové priestory, seminárne miestnosti, psychologické laboratórium a moderná stravovacia prevádzka – kuchyňa a jedáleň. V budove nazvanej po významnom starogréckom filozofovi je situovaná aj Rakúska knižnica. Predstavuje teda polyfunkčný objekt, ktorý vznikol rekonštrukciou a prístavbou budovy v bývalom areáli detskej nemocnice zo 60-tych rokov, ktorá už bola značne technicky i morálne opotrebovaná a nevyhnutne vyžadovala prestavbu. Zrealizovať sa mohla vďaka poskytnutiu finančných prostriedkov z Operačného programu Výskum a vývoj Agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu pre štrukturálne fondy EÚ.

„Výsledkom prestavby je moderný objekt prispôsobený potrebám študentov a pedagógov v hodnote cca 2,2 miliónov eur zo štrukturálnych fondov. Budova Sokrates je už v poradí treťou, ktorú sa nám vďaka nim podarilo zrekonštruovať v areáli na Moyzesovej ulici – ako prvá bola ukončená pred troma rokmi rekonštrukcia budovy Univerzitnej knižnice Gutenberg a následne prestavba budovy Aristoteles prispôbenej pre potreby našej filozofickej fakulty vrátane špičkových laboratórií a televízneho štúdia. Ďakujem všetkým, ktorí napomohli realizácii týchto projektov za to, že výrazne prispeli ku skvalitneniu podmienok výučby pre našich študentov a zvlášť Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu, bez ktorého finančnej podpory by sa túto myšlienku nepodarilo nikdy naplniť,“ hovorí v tejto súvislosti rektor UPJŠ v Košiciach prof. MUDr. Ladislav Mirossay, DrSc.

Samotná stavba budovy Sokrates predstavovala sumu 2 087 885 eur a cena stavby spolu s autorským dozorom a projekčnou činnosťou bola 2 211 465 eur, čo predstavuje najväčšiu investíciu UPJŠ v Košiciach v poslednom období. Prevažnú väčšinu finančných prostriedkov poskytol Európsky fond regionálneho rozvoja. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach na realizáciu projektu použila aj vlastné zdroje vo výške 5% na stavebné práce, teda 104 394 eur.

„Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach patrí medzi 7 kľúčových univerzít, ktoré okrem vzdelávania zabezpečujú na slušnej úrovni riešenie vedecko-výskumných úloh. Patrí

tiež medzi univerzity, kde sa zo štrukturálnych fondov buduje okrem už spomínaných projektov Centrum vedy a výskumu, ktoré spolu s vedecko-výskumným centrom Technickej univerzity v Košiciach a vedecko-výskumným centrom SAV v Košiciach vytvára perspektívne podmienky pre rozvoj základného, ale aj aplikovaného vývoja v metropole východného Slovenska. Preto som sa rozhodol zúčastniť na slávnostnom otvorení nových priestorov tejto univerzity, kde sa okrem iného pokúsim doriešiť aj otázku prenájmu Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach,“ konštatuje štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Ing. Štefan Chudoba, PhD.

Dekana Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach prof. PhDr. Jána Gbúra, CSc. mimoriadne teší, že sa podmienky na výučbu študentov filozofickej fakulty z roka na rok zlepšujú.

„Pracoviská našej fakulty sa postupne sťahujú do centra mesta z priestorov na Popradskej a Petzvalovej. Nové priestory znamenajú pre študentov a učiteľov troch katedier – Katedry psychológie, Katedry pedagogickej psychológie a psychológie zdravia a Katedry sociálnej práce, ktoré sa do budovy Sokrates premiestnili z priestorového provizória jednej košickej základnej školy, nový začiatok ich akademického života. Výrazne sa tým skvalitnia nielen podmienky pre život a prácu učiteľov, ale predovšetkým sa skvalitní výučbový proces. Vďaka novému psychologickému laboratóriu sa otvoria aj nové možnosti pre výskum a inováciu pedagogickej práce najmä učiteľom a študentom odboru psychológia,“ hovorí prof. PhDr. Ján Gbúr, CSc.

Sochy Arpáda Račka, Ladislava Staňa a Daniela Tatarku dali základ vznikajúcej univerzitnej záhrade umenia

Foyer budovy Sokrates oživila nádherná kovová plastika Arpáda Račka nazvaná „Chlieb a soľ“, ktorá sa v minulosti nachádzala v budove bývalého dekanátu Prírodovedeckej fakulty na Moyzesovej ulici určenej na predaj, preto bolo toto dielo premiestnené. Okolie nových budov UPJŠ v areáli bývalej detskej fakultnej nemocnice, ktoré má charakter parku, spestruje ďalších päť sôch. K pôvodnej kamennej od sochárky Kláry Pataki pribudli reštaurované medené plastiky akademického sochára Arpáda Račka nazvané „Rozum“ a „Srdce“ situované pred budovou Aristoteles, ktoré boli pôvodne umiestnené pred vysokoškolskými internátmi na Medickej ulici. V blízkosti budovy Sokrates sa nachádzajú nové travertínové sochy s názvom „Rodina“ a „Gordický uzol“, ktoré vytvorili v lete sochári Ladislav Staňo a Daniel Tatarka.

„Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach zorganizovala na začiatku júla nultý ročník podujatia ARS ŠAFARIKIANA, ktorého cieľom bolo vytvoriť na fakultnej a univerzitnej pôde priestor pre iné ako akademické aktivity a tie propagovať u širšej verejnosti. V tomto ročníku sme vytvorili priestor pre prezentáciu umeleckých tvorivých aktivít študentov pôsobiacich na univerzitách a vysokých školách v Slovenskej republike a tiež pre výtvarných umelcov pôsobiacich v regióne východného Slovenska. Výtvarného plenéru sa zúčastnili dvaja sochári rozdielnej poetickej orientácie – Daniel Tatarka a Ladislav Staňo. Ich sochy sa spolu so sochami Arpáda Račka stali súčasťou novo sa tvoriacej univerzitnej záhrady umenia a veríme, že v nasledujúcich rokoch k nim pribudnú ďalšie zaujímavé sochárske diela,“ vysvetľuje dekan Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach prof. PhDr. Ján Gbúr, CSc.

Slávnostné otvorenie akademického roka 2013/2014

Dnes o 11. hodine sa tiež uskutočnilo v Aule Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach na Triede SNP 1 slávnostné otvorenie akademického roka 2013/2014 na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Súčasťou slávnostného ceremoniálu bolo aj odovzdávanie Ceny rektora UPJŠ v Košiciach, ktorú v tomto roku získali za významný prínos učiteľov a vedeckých

pracovníkov UPJŠ v Košiciach v oblasti vedy a výskumu **prof. h. c. prof. JUDr. Vladimír Babčák, CSc., prof. RNDr. Andrej Bobák, DrSc. a prof. PhDr. Pavol Štekauer, DrSc.**

Do prvých ročníkov všetkých troch stupňov nastupuje v tomto akademickom roku na UPJŠ v Košiciach cca 2400 študentov a celkový počet študentov na všetkých piatich fakultách (Lekárska, Prírodovedecká, Právnická, Filozofická a Fakulta verejnej správy) a Ústave telesnej výchovy a športu predstavuje v akademickom roku 2013/2014 je viac než 8 000.

UPJŠ v Košiciach v súčasnosti ponúka svojim študentom spolu 219 študijných programov vo veľmi dobrej skladbe bakalárskych, magisterských a doktorských štúdií, pričom medzi najobľúbenejšie študijné programy patrí Všeobecné lekárstvo a Zubné lekárstvo na Lekárskej fakulte, Biológia a Geografia na Prírodovedeckej fakulte a Psychológia, Masmediálne štúdiá a Britské a americké štúdiá na Filozofickej fakulte. Novými študijnými programami sú v tomto akademickom roku Anglický jazyk a Nemecký jazyk pre európske inštitúcie a ekonomiku na I. stupni na Filozofickej fakulte, Neurológia na III. stupni na Lekárskej fakulte a Progressívne materiály v II. stupni na Prírodovedeckej fakulte.

Významné postavenie UPJŠ v Košiciach ako vedeckej inštitúcie na Slovensku

UPJŠ v Košiciach patrí v Slovenskej republike na základe svojej publikačnej aktivity v oblasti najprestížnejších, tzv. karentovaných publikácií, do skupiny štyroch najlepších zo 40 slovenských univerzít, ktoré majú najväčší počet tzv. karentovaných publikácií v prepočte na 1000 hodín výskumno-vývojovej kapacity. Súčasne zamestnanci UPJŠ každý rok publikujú cca 10 percent všetkých karentovaných publikácií zo Slovenskej republiky vrátane Slovenskej akadémie vied, čo jednoznačne poukazuje na výskumný charakter UPJŠ. Toto významné postavenie UPJŠ potvrdzujú aj hodnotenia medzinárodnými nezávislými rankingovými agentúrami a ranking univerzity sa aj v celosvetovom meradle pohybuje na vysokých priečkach.

„Scientometrické údaje sú dôležité aj z hľadiska vonkajšej prezentácie univerzity. V roku 2012 bola UPJŠ v Košiciach, resp. jednotlivé jej fakulty, hodnotené viacerými nezávislými rankingovými agentúrami. V hodnotení agentúrou ARRA boli dve naše fakulty - Prírodovedecká a Právnická - klasifikované ako druhé najlepšie v Slovenskej republike. Popredné postavenie univerzity a jej fakúlt v SR potvrdili aj dve medzinárodné hodnotenia. Spoločnosť Scimago Lab publikovala nový ranking výskumných inštitúcií SIR World Report 2012 založený na údajoch z vedeckej databázy Scopus z rokov 2006-2010, ktorý zahŕňa 3290 výskumných inštitúcií produkujúcich viac ako 80 percent všetkých svetových publikačných výstupov a UPJŠ v Košiciach bola v tomto rankingu hodnotená ako tretia najlepšia univerzita v SR a v geografickom regióne východnej Európy sa umiestnila na 115. mieste a vo svete na 2101. mieste. Popredné miesto našej univerzity v rámci Slovenska potvrdil aj ranking ‚Webometrics Ranking of World Universities‘ spoločnosti Cybermetrics Lab, ktorá publikovala ranking 21 250 univerzít z celého sveta. V ňom bola UPJŠ hodnotená ako štvrtá najlepšia univerzita v SR a patrí jej 1528. miesto na svete, čo znamená, že sa umiestnila v skupine top 8 % najlepších univerzít vo svete,“ zdôrazňuje prorektor pre vedu a výskum prof. RNDr. Juraj Černák, CSc.

O významnom postavení UPJŠ v Košiciach ako vedeckej inštitúcie svedčí aj skutočnosť, že sa podieľa na budovaní vedeckých parkov a výskumných centier. Je realizátorom projektu „MediPark, Košice“, v rámci ktorého sa vybuduje biomedicínsky univerzitný vedecký park ako špičkové národné a medzinárodné centrum pre aplikovaný výskum a transfer jeho výsledkov do praxe v oblasti biomedicíny v spolupráci s UVLF, Neurobiologickým ústavom SAV a TUKE v hodnote takmer 33 miliónov eur. Ako partner Technickej univerzity Košice sa UPJŠ v Košiciach podieľa na príprave projektu pre vybudovanie univerzitného vedeckého parku TECHNICOM so zameraním na informačné technológie a v partnerstve so Slovenskou akadémiou vied a TUKE sa bude spolupodieľať na budovaní výskumného centra

PROMATECH za viac ako 22 miliónov eur zameraného na oblasť progresívnych materiálov a technológií. Univerzita je tiež koordinátorom medzinárodného projektu Fostering Excellence in Multiscale Cell Imaging (CELM) financovaného z 7. Rámcového programu Európskej únie v hodnote 2,7 miliónov eur, ktorý je významný nielen výškou finančného príspevku, ale aj skutočnosťou, že je koordinovaný práve v Slovenskej republike.

História Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Predchodcovia Univerzity P. J. Šafárika:

1657 – Tento rok predstavuje univerzitné začiatky v Košiciach. Došlo v ňom k založeniu akadémie pod vedením jezuitov Spoločnosti Ježišovej - „Academiu Cassoviensis“ založil biskup Benedikt Kišdy a venoval jej na začiatok 40 tisíc toliarov.

1660 – vydal v Grazi cisár Leopold I. zlatú bulu Košickej univerzity (Universtias Cassoviensis), ktorá jej zabezpečila rovnaké privilégia ako mali všetky ostatné univerzity habsburskej monarchie. Významné bolo ustanovenie o uznávaní akademických stupňov tak, akoby boli získané na ktorejkoľvek z najstarších a najslávnejších univerzít. Bola to najvýchodnejšia univerzita v Európe so štruktúrou podobnou iným univerzitám, ktoré viedli jezuiti a určoval ju študijný poriadok. Na čele univerzity stáli rektor, vicerektor a kancelár, na čele fakúlt dekáni. Dominantnou fakultou bola v tom čase Teologická fakulta, okrem nej tvorila súčasť univerzity Filozofická a Právnická fakulta. Vyučovacím jazykom bola latinčina a Košická univerzita, ktorá v 17. a 18. storočí významným spôsobom ovplyvnila rozvoj vedy, vzdelanosti a duchovnej kultúry, mala svoju knižnicu, kostol, tlačiareň a súviseli s ňou aj iné ustanovizne ako gymnázium, seminár, konvikt a správa poddaných dedín a iného majetku.

1777 - univerzita prestala patriť jezuitskému rádu a stala sa štátnou inštitúciou „Academia Regia Cassoviensis“ ako dvojročná Fakulta práva s filozofickým zameraním.

1850 - Academia Regia sa premenila na Právnickú akadémiu a v tejto podobe pôsobila do r.1921.

1921 – po páde Rakúsko-Uhorska ukončila univerzita svoje trvanie na 38 rokov.

Novodobá história:

V modernej forme bola univerzita v Košiciach založená v roku 1959 ako druhá univerzita na Slovensku, ktorá nadviazala na historickú jezuitskú Košickú univerzitu. Jej vznik znamenal dôležitý prínos k rozvoju vzdelávacích a vedecko-výskumných aktivít v Košiciach. Univerzita bola pomenovaná po vedcovi, básnikovi, jazykovedcovi, etnografovi a archeológovi Pavlovi Jozefovi Šafárikovi (1795 - 1861) a v čase svojho vzniku pozostávala z Lekárskej fakulty (*ktorá bola pôvodne založená v roku 1948 ako fakulta Univerzity Komenského v Košiciach*) a Filozofickej fakulty v Prešove.

Postupne vznikali ďalšie fakulty UPJŠ v Košiciach a v Prešove - Prírodovedecká fakulta v Košiciach (1963), Pedagogická fakulta v Prešove (1964), Právnická fakulta v Košiciach (1973), Gréckokatolícka bohoslovecká fakulta v Prešove (1990) a Pravoslávna bohoslovecká fakulta v Prešove (1990). V tomto zložení jestvovala Univerzita Pavla Jozefa Šafárika do konca roku 1996 - dňom 1. januára 1997 bola UPJŠ rozdelená na dve univerzity - Univerzitu P. J. Šafárika v Košiciach a Prešovskú univerzitu v Prešove, do ktorej boli včlenené všetky 4 prešovské fakulty. Následne vznikli v rámci UPJŠ v Košiciach ďalšie dve fakulty - Fakulta verejnej správy (1998) a Filozofická fakulta (2007).

Fakulty UPJŠ v Košiciach

Lekárska fakulta (od r. 1948) Vznikla ako pobočka Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave s vlastným dekanom a prodekanmi - v tomto organizačnom zväzku bola až do roku 1959, kedy bola začlenená do novozriadenej Univerzity Pavla Jozefa Šafárika

v Košiciach spolu s Filozofickou fakultou v Prešove. LF sa popri pedagogickej činnosti a príprave medikov na budúce povolanie zaoberá bohatou výskumnou činnosťou v rámci národných, ale aj medzinárodných projektov prostredníctvom výskumných centier excelentnosti budovaných z európskych štrukturálnych fondov. Jej orientácia na významné výskumné projekty má za cieľ zvýšiť kvalitu vedeckých výstupov, rating a prestíž Lekárskej fakulty UPJŠ a tiež kvalitu štúdia, ktorá zohľadňuje aktuálne poznatky medicínskej vedy. Zabezpečuje tiež postgraduálne špecializačné vzdelávanie pre lekárov.

Prírodovedecká fakulta (od r. 1963) Dosiahnuté výsledky vo všetkých prírodovedných odboroch, bohatá publikačná aktivita, medzinárodné kontakty a spolupráca s praxou umocňujú jej významné postavenie medzi vedeckými pracoviskami nielen na Slovensku, ale i v Európe a vo svete. Prioritnou úlohou fakulty vo vedeckovýskumnej činnosti je podpora grantovej úspešnosti, posilnenie interdisciplinárneho a multidisciplinárneho charakteru vedy a výskumu a rozšírenie medzinárodnej spolupráce, predovšetkým zapojením sa do európskych vedeckých a vedecko-technických projektov. Využitím multidisciplinárneho charakteru fakulty a univerzity dochádza k postupnej integrácii existujúcich smerov výskumu.

Právnická fakulta (od r. 1973) Proces kreovania Právnickej fakulty UPJŠ je historicky neodmysliteľne spätý s dvoma subjektmi – Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave. V akademickom roku 1970/1971 začalo pôsobiť v Košiciach detašované pracovisko Právnickej fakulty UK a z neho sa sformovala (od akad. roku 1973/1974) samostatná právnická fakulta spadajúca do zväzku s UPJŠ ako štandardná ustanovizeň. Fakulta v súčasnosti umožňuje denné a externé štúdium práva a možnosť realizovať doktorandské štúdium, habilitačné i menovacie konanie. Podieľa sa na grantových projektoch celoštátneho a medzinárodného charakteru a tiež na procese aproximácie práva. Presadzuje sa tiež výskumom v oblasti občianskych a ľudských práv, funkcií štátnej správy, právneho vedomia, ochrany životného prostredia, ústavno-právneho postavenia národnostných menšín, integrácie právnych kultúr, právnych prostriedkov, ochrany subjektívnych práv a ochrany duševného vlastníctva.

Fakulta verejnej správy (od r. 1998) Jej predchodcom bol Inštitút pre verejnú správu pri Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach pôsobiaci od roku 1994, z ktorého sa kreovala samostatná fakulta zriadená s účinnosťou od 1. 11. 1998. Vzniku inštitútu predchádzal podnet nemeckej strany v r. 1990 k nadviazaniu kontaktov medzi Univerzitou v Bayreuthe a UPJŠ, ktorý vyústil do podpísania zmluvy o vzájomnej spolupráci medzi oboma vysokoškolskými inštitúciami, pričom jedným z prvých konkrétnych výsledkov spolupráce bol návrh Univerzity v Bayreuthe vytvoriť na UPJŠ v Košiciach vysokoškolskú inštitúciu, ktorá by v rámci magisterského štúdia pripravovala absolventov pre oblasť verejnej správy.

Filozofická fakulta (od r. 2007) Vzniku Filozofickej fakulty na UPJŠ v Košiciach predchádzalo zriadenie Ústavu filologických a sociálnych vied UPJŠ ako výskumného a pedagogického pracoviska s celouniverzitnou pôsobnosťou v júni. Ústav intenzívne spolupracoval s Prírodovedeckou fakultou UPJŠ v Košiciach na realizácii jej študijných programov medziodborového štúdia prírodovedných predmetov a psychológie a filozofie. Pracovníci ústavu tiež rozvíjali spoluprácu so zahraničnými univerzitami v Holandsku, Českej republike a Francúzsku pri realizácii bilaterálnych výskumných projektov. Filozofická fakulta v Košiciach vznikla v rámci UPJŠ 1. 1. 2007, čím sa po takmer troch storočiach od čias Košickej univerzity v novodobých dejinách mesta Košice znovu obnovilo humanitné a spoločenskovedné vzdelávanie a Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach stabilizovala svoju štruktúru do plne fungujúceho klasického modelu.

RNDr. Jaroslava Oravcová
hovorkyňa

FOTOGALÉRIA:

Budova rektorátu UPJŠ v Košiciach na Šrobárovej č. 2

Nová budova Sokrates na Moyzesovej č. 9 v Košiciach

Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ.